

Op zoek naar verborgen schatten van de kerk over de waarde van de relatie tussen geestelijke verzorging en de kerk.

VGZ-Conferentie 15 oktober 2018

Op maandag 15 oktober organiseert de **Protestantse Sectorraad van de VGZ** samen met
-de **Werkgroep Pastoraat en Gezondheid van de Protestantse Kerk in Nederland**,
-de **Dienst Geestelijke Verzorging en Pastoraat van het Radboud Universitair Medisch
Centrum**
-en **CNV Kerk & Ideëel**, (kerkelijk werkers) een spraakmakend, inspirerend en ongewoon
symposium.

Dagvoorzitter: Ds. Karin van der Broeke – was preses van de synode van de Protestants
Kerk Nederland

Keynotes:

Dr. René de Reuver (scriba van de synode van de Protestants Kerk Nederland)– [wat heeft de
Protestants Kerk Nederland te bieden aan gv-ers](#)

Prof. dr. Eddy van de Borght (hoogleraar aan VU= Desmond Tutu Chair)- [over de
reformatorische traditie en de geestelijke verzorging](#)

Prof. dr. Martin Walton (hoogleraar geestelijke verzorging PTHU) – [wat betekent het beroep van
gv-er in kerk?](#)

Reflecties op keynotes:

Ds. Jan Gerd Heetderks (hoofdpredikant justitie)

Ds. Klaas Henk Ubels (hoofdkrijgsmacht predikant)

Dr. Richart Huijzer (waarnemend hoofd DGVP Radboudumc)

Workshops:

Dr. Anneke de Vries (hoofd Expertisecentrum DGVP Radboudumc) – [ervaringen in
opleidingsplaats](#)

Drs. Petra de Nooij (predikante in een krachtwijk in Den Haag) – [wat leren we van haar
ervaringen?](#)

Drs. Kathleen Ferrier (werkt aan HongKongBaptist University) – [vertrouwd met de migrantenkerken](#)

Dr. Thijs Tromp (directeur Reliëf) – [vertelt over christelijke werkgevers](#)

Jan Gerd Heetderks en ds. Klaas Henk Ubels – [vertellen over hun werkvelden \(justitie en
krijgsmacht\)](#)

Maandag 15 oktober

9.30 uur tot 17.00 uur

Opgave: [DIRECT AANMELDEN](#)

Bartolomeüs Gasthuis,
Lange Smeestraat 40
3511 PZ UTRECHT

Kosten: leden VGVZ 80 euro (inclusief
lunch, koffie, thee en bittergarnituur
niet-leden: 100 euro
studenten (max. 10): 25 euro
(max. 120 deelnemers)
SKGV geaccrediteerd

Aanleiding voor dit symposium is het promotie onderzoek '**De binnenkant van het ambt**' van collega Richart Huijzer dat vorig jaar juli verscheen. In de Protestantse Kerk Nederland zijn ongeveer 400 collega's werkzaam in het categoriale pastoraat in de rol van predikant-geestelijk verzorger of pastoraal werker. Zij functioneren als een luisterend oor op vele plekken aan de randen van de kerk zoals in de gevangenis, in de krijgsmacht, en in tal van zorginstellingen zoals verzorgingshuizen en ziekenhuizen. Uit het onderzoek van Richart Huijzer blijkt dat vele collega's zich gedragen weten door het ambt. Zij voelen zich niet altijd gedragen door de kerk. De buitenkant van de kerk matcht niet altijd met de binnenkant van het ambt. Graag willen we ervaringen over dit spanningsveld tussen zendende instantie en het veldwerk van binnenuit vertellen en bevragen op het symposium van 15 oktober. Geestelijke verzorging is breder dan zorg alleen! Vanuit het veld van krijgsmacht en justitie krijgen we een inkijkje in de bijdrage van de geestelijke verzorging daar. In de middag wordt in interessante workshops verder gewerkt aan het brede veld van de geestelijke verzorging van binnen de kerk en zelfs tot over de rand! Daarmee wordt de kerk in al haar verschijningsvormen even zichtbaar en tastbaar.

DAGINDELING

Vanaf 9.30 *Ontvangst*
09.55 - 10.00 Opening door de dagvoorzitter ds. Karin van de Broeke
10.00 - 10.30 Keynote door dr. René de Reuver
10.30 - 11.00 Keynote door prof. dr. Eddy van de Borght
11.00 - 11.30 *Koffiepauze*
11.30 - 12.00 Keynote door prof. dr. Martin Walton
12.00 - 12.15 *Muzikaal intermezzo*
12.15 - 13.15 *Lunch*
13.15 - 13.35 Reactie op Keynotes door ds. Jan Gerd Heetderks
13.35 - 13.55 Reactie op Keynotes door ds. Klaas Henk Ubels
13.55 - 14.15 Reacties op Keynotes door dr. Richart Huijzer
14.15 - 14.45 *Theepauze*
14.45 - 15.30 Workshops eerste ronde
15.45 - 16.30 Workshops tweede ronde
16.45 - 17.00 Afsluiting door de dagvoorzitter ds. Karin van de Broeke
Aansluitend: borrel

Dagvoorzitter **Ds. Karin van den Broeke** is predikante. Zij was van januari 2013 tot maart 2018 preses van de generale synode (landelijke kerkvergadering) van de Protestantse Kerk in Nederland. Eerder werkte zij in het Zeeuwse Kruiningen. Daarna was ze tien jaar studentenpredikant in Leiden. In 2004 keerde zij weer als predikant terug naar Zeeland. Van 2008 tot 2013 was ze predikant in Wissenkerke-Geersdijk. Sinds februari 2013 gaat ze voor in de Protestantse Gemeente De Ontmoeting te Noord-Beveland. In 2016 werd zij gekozen in het uitvoerend comité, oftewel het dagelijks bestuur, van de Wereldraad van Kerken. *Met haar ervaring als voorzitter van de Synode en de wereldraad van kerken loodst Karin ons met kunde en hart voor de kerk door dit symposium.*

Keynotes:

Dr. René de Reuver is predikant. Hij is sinds 15 juni 2016 scriba van de generale synode (landelijke kerkvergadering) van de Protestantse Kerk in Nederland. Dit is het hoogste ambt binnen de Protestantse Kerk in Nederland. Hij promoveerde in 2004 aan de Vrije Universiteit op een proefschrift onder de titel 'Eén kerk in meervoud. Een theologisch onderzoek naar de ecclesialogische waarde van pluraliteit'. Hij was van 1987 tot 1991 predikant in Sebaldeburen en daarna in Boskoop (tot 2008) en Den Haag (2016). *Rene neemt ons mee in de vraag: Wat heeft de Protestants Kerk Nederland haar predikanten en kerkelijk werkers werkzaam in zorg, justitie of krijgsmacht te bieden? Wat zijn de plannen?*

Prof. dr. Eddy van de Borgh bekleedt de Desmond Tutu Chair leerstoel aan de Theologische Faculteit van de Vrije Universiteit te Amsterdam. Zijn onderzoek richt zich op de wijze waarop religieuze gemeenschappen hun identiteit verstaan. Hij promoveerde in 2000 op het proefschrift 'Het ambt her-dacht', de gereformeerde ambts-theologie in het licht van het rapport Baptism, Eucharist and Ministry (Lima, 1982) van de Theologische Commissie Faith and Order van de Wereldraad van kerken'.

Eddy gaat met ons de traditie door. Wat kan onze rijke reformatorische traditie betekenen voor ons werk?

Prof. dr. Martin Walton is Bijzonder hoogleraar Geestelijke Verzorging vanwege de Stichting Deo Volente aan de Protestantse Theologische Universiteit in Groningen met als leeropdracht 'Spiritual care and chaplaincy studies'. Hij promoveerde in 1994 op een proefschrift over de verhouding tussen ecclesiologie en ethiek. Na een aantal jaren werkzaam te zijn als gemeentepredikant, werkte hij als predikant/geestelijk verzorger in de ggz in Deventer en als consulent ethiek in de zorg voor mensen met een verstandelijke beperking. Als universitair docent ethiek in de zorg was hij korte tijd werkzaam bij de Universiteit Utrecht.

Martin gaat in op ons beroep in kerkelijk perspectief. Een diaconaal beroep? Een pastoraal beroep?

Reflecties op de keynotes:

Ds. Jan Gerd Heetderks is hoofdpredikant Justitie en in die functie verantwoordelijk voor het protestantse justitiepastoraat. Ds. Heetderks was de laatste voorzitter van de synode van de Gereformeerde Kerken in Nederland. Vervolgens was hij als oorspronkelijk gereformeerde ook de eerste voorzitter van de Protestantse Kerk in Nederland. Hij studeerde theologie in Münster en Kampen.

Ds. Klaas Henk Ubels is Hoofdkrijgsmacht predikant en directeur Dienst Geestelijke Verzorging Beukbergen bij de Krijgsmacht. In die functie is hij verantwoordelijk voor de protestantse geestelijke verzorging bij Defensie. Hij werkt sinds 1990 bij Defensie als protestants geestelijk verzorger.

Dr. Richart Huijzer werkt als predikant- geestelijk verzorger en waarnemend hoofd van de Dienst Geestelijke Verzorging en Pastoraat van het Radboud Universitair Medisch Centrum. Hij

is o.a. vicevoorzitter van de Commissie Medische Ethiek en lid van het Team Moreel Beraad van het Radboudumc. Daarnaast is hij lid van de commissie opleidingen van de Stichting Kwaliteitsregister Geestelijk Verzorgers, secretaris van de Commissie Wetenschap van de VGVZ en lid van het Centraal Interkerkelijk Contact in Overheidzaken Gezondheidszorg namens de Protestantse Kerk in Nederland. Hij studeerde Agogiek, Wijsbegeerte en Theologie in respectievelijk Arnhem, Nijmegen en Utrecht. In 2017 promoveerde hij op het proefschrift 'De binnenkant van het ambt'

Workshops:

Dr. Anneke de Vries werkt als predikant-geestelijk verzorger en hoofd van het Expertisecentrum Geestelijke Verzorging bij de Dienst Geestelijke Verzorging en Pastoraat van het Radboud Universitair Medisch Centrum. Zij is eerstverantwoordelijke voor de vele collega's in opleiding die op het Radboud het vak in een praktijk van werken en scholing kunnen leren. Daarbij wordt veel aandacht besteedt aan de levensbeschouwelijke vorming en positionering. Daarnaast is zij vrijgevestigd supervisor. Zij werkte eerder als predikant i.o. in de Muiderkerk en de Elthetokerk in Amsterdam en als predikant-geestelijk verzorger in het Academisch Medisch Centrum en het Antoni van Leeuwenhoekziekenhuis, eveneens in Amsterdam. Zij promoveerde in 1994 op een bijbelhistorisch onderwerp.

Anneke vertelt over de ervaringen opgedaan in de opleidingswerkplaats van de dienst geestelijke verzorging van het Radboudumc waar ieder jaar zeven beginnende collega's een intern betaald opleidingstraject volgen. Hoe staat het met hun levensbeschouwelijke zoektocht en hoe begeleidt het Radboudumc hen daarbij?

Drs. Petra de Nooij. Zij werkt als predikant in een krachtwijk in Den Haag waar ze zich bezighoudt met kerkplanting in een multi-culturele setting. Zij was o.a. te zien in een televisie-interview bij Andries Knevel. Het is haar drive om er achter te komen wat het betekent om kerk te zijn in deze tijd. 'Zeker in zo'n wijk, waar de vanzelfsprekendheden weg zijn en de multiculturele samenleving zijn sporen heeft achtergelaten'.

Petra is een pionier in een heel andere setting dan de geestelijke verzorging. Wat leren we haar ervaringen. Heeft zij de kerk en de traditie nog wel nodig?

Drs. Kathleen Ferrier woont en werkt in Hongkong, waar zij Spaanse taal en cultuur doceert aan de Hong Kong Baptist University. Van 1984 tot 1991 werkte Ferrier in Chili als deskundige op het gebied van ontwikkelingssamenwerking, daarna tot 1994 in Brazilië. In 1994 keerde ze terug naar Nederland. Ze werd secretaris van de vereniging Samen Kerk in Nederland (SKIN), een organisatie van migrantenkerken, en vanaf 1996 ook secretaris van de Latijns-Amerikaanse zending van de Gereformeerde Kerken in Nederland. Ook was zij lid van de Tweede Kamer voor het CDA. Ze is voorzitter van het Johan Ferrier Fonds, door haar zus Joan Ferrier opgericht in naam en ter ere van hun vader Johan Ferrier, de laatste gouverneur en eerste president van Suriname. Zij studeerde Spaanse taal- en letterkunde, Portugees en Ontwikkelingssamenwerking aan de Universiteit Leiden.

Kathleen is helemaal vertrouwd met de bruisende wereld van de migrantenkerken. In haar workshop wordt de vraag gesteld: Wat hebben migranten kerken te bieden in het veld van de geestelijke verzorging?

Dr. Thijs Tromp is directeur van Relief, de christelijke vereniging van zorgaanbieders. Hij begeleidt zorgaanbieders bij het vormgeven van hun identiteit, en traint en coacht commissie ethiek en identiteit. Hij was van 1996-2004 werkzaam als docent filosofie, ethiek en spiritualiteit aan diverse opleidingen van de Gereformeerde Hogeschool Zwolle. Van 2005-2009 was hij als wetenschappelijk onderzoeker praktische theologie verbonden aan de Theologische Universiteit Kampen, de voorganger van de PThU. Hij is gepromoveerd op het

thema levensverhalen en zingeving in de ouderenzorg. De titel van het proefschrift is 'Het verleden als uitdaging'

Thijs vertelt over het belang van christelijke identiteit voor werkgevers in de zorg? Op welke manier speelt die identiteit vandaag de dag een rol? Wat is de relatie met de christelijke kerk en de christelijke traditie? Welke rol spelen geestelijk verzorgers in identiteitsgeoriënteerde zorgaanbieders?

Ds. Jan Gerd Heetderks en Ds. Klaas Henk Ubels (zie hierboven) verzorgen gezamenlijk een workshop.

Jan Gerd en Klaas Henk vertellen over hun werkvelden. Zij laten zien waarom ze de kerk niet willen missen.

Marieke Stordiau (fagot) en **Yifan Du** (slagwerk) spelen samen een deeltje van de voorstelling "de Wolkenberg", met de stem van acteur Peter van der Linden als verhalenverteller van Oosterse / Russische sprookjes. Deze lenen zich uitstekend voor het symposium door hun gelaagde teksten. De muzikale contributie die vooraf en tussendoor gespeeld wordt, maakt de voorstelling tot een prachtig geheel.